

DECIZIE

22 februarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele,

Judecătorul:

Judecătorii:

Iulia Sîrcu

Maria Ghervas, Ion Druță

Mariana Pitic și Sveatoslav Moldovan

examinând recursurile declarate de Bargan Iurie în interesele Alinei Tofan și avocatul Maier Lucia în interesele Avrorei Gross, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Gross Avrora împotriva Alinei Tofan și companiei de asigurări „Victoria Asigurări” societate pe acțiuni cu privire la încasarea prejudiciului material și moral, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 06 octombrie 2016, prin care s-au respins apelurile declarate de avocatul Maier Lucia în interesele Avrorei Gross și avocatul Bargan Iurie în interesele Alinei Tofan și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 31 mai 2016, prin care acțiunea a fost admisă parțial

c o n s t a t ă:

La 10 aprilie 2015 Gross Avrora a depus cerere de chemare în judecată împotriva Alinei Tofan și companiei de asigurări „Victoria Asigurări” societate pe acțiuni cu privire la încasarea prejudiciului material și moral.

În motivarea cererii de chemare în judecată Gross Avrora a indicat că la 16 mai 2014 Tofan Alina conducând autovehiculul de model „BMW 330 I” numărul de înmatriculare IL AY în stare de ebrietate alcoolică avansată pe str. Vadului Vodă, mun. Chișinău a comis accident rutier.

În urma accidentului pasagerei Gross Irina, născută la 18 mai 1993, care este fiica ei și se afla pe bancheta din față i s-au cauzat vătămări corporale grave de la care a decedat.

Irina era unicul copil în familie și speranța de viață.

Prin ordonanța ofițerului de urmărire penală din 02 iulie 2014 a fost recunoscută succesora al părții vătămate, prin ce i s-a acordat dreptul de a înainta prezenta acțiune.

Prin sentința Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 27 noiembrie 2014 Tofan Alina a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzută de art. 246 alin. (4) Codul penal și condamnată la 3 ani de închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar pentru femeii de tip închis.

La 18 mai 2014 a fost ziua de naștere a Irinei, dar în acea zi a avut loc și înmormântarea ei în regiunea Cernăuți, Ucraina.

Imediat după producerea accidentului rutier la ea acasă a venit Tofan Alina împreună cu tatăl său Tofan Andrei și i-au propus suma de 300 000 euro pentru a fi iertată.

Tofan Alina nu este angajată în câmpul muncii, nu frecventează nicio instituție de învățământ, iar la 21 de ani avea autovehiculul de model „BMW 330 I” în valoare de aproximativ 10 000 euro, fiind finanțată de un cunoscut de naționalitate arabă.

Pentru funerarii a cumpărat rochie de mireasă la prețul de 17 000 lei, voal la prețul de 120 dolari SUA, mănuși la prețul de 22 dolari SUA, 2 flori decorative la prețul de 520 lei, colier la prețul de 7 000 lei, bijuterii la prețul de 1 700 lei, încălțăminte la prețul de 350 lei, machiajul a costat 620 lei și transportul din Chișinău în Ucraina 6 000 lei, iar în total a cheltuit suma de 39 565 lei, 142 dolari SUA și 47 040 hrivne ucrainene.

Prin decesul fiicei i s-a cauzat prejudiciu material și moral enorm, fiind lipsiți împreună cu soțul de posibilitatea de a duce un mod de viață normal.

Tofan Alina fiind la libertate s-a comportat neadecvat și a vandalizat locul accidentului rutier.

În loc să-și ceară scuze pentru ca au lipsit-o de unicul copil, Tofan Alina împreună cu sora Tofan Lilia permanent îi scriau la telefonul mobil mesaje cu cuvinte necenzurate, înjosindu-i demnitatea și onoarea.

Cere Gross Avrora încasarea din contul Alinei Tofan și companiei de asigurări „Victoria Asigurări” societate pe acțiuni a prejudiciului material în mărime de 39 456 lei, 142 dolari SUA și 47 040 hrivne ucrainene și prejudiciului moral în mărime de 1 000 000 lei (f.d. 3-6, vol. I).

Prin mandatul din 07 mai 2015 avocatul Maier Lucia a fost împuternicită de Gross Avrora să-i acorde asistență juridică în instanța de judecată cu dreptul de a majora sau reduce cuantumul pretențiilor, de a ataca hotărârea judecătorească (f.d. 83, vol. I).

La 16 februarie 2015 avocatul Maier Lucia a depus în interesele Avrorei Gross cerere de concretizare a pretențiilor, solicitând încasarea în mod solidar din contul părților a prejudiciului material în mărime de 39 456 lei, 142 dolari SUA și 47 040 hrivne ucrainene, iar din contul Alinei Tofan a prejudiciului moral în mărime de 1 000 000 lei (f.d. 113-114, vol. I).

În motivarea cererii de concretizare a pretențiilor avocatul Maier Lucia a invocat că Gross Avrora la 17 decembrie 2015 a depus la compania de asigurări „Alliance Insurance Group” societate pe acțiuni cerere, solicitând achitarea despăgubirii asiguratorii în limitele prevăzute de art. 40 alin. (6) Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006.

Compania de asigurări „Alliance Insurance Group” societate pe acțiuni a recunoscut doar suma de 13 563 lei cu ce Gross Avrora nu a fost de acord.

Prin hotărârea Judecătorei Ciocana mun. Chișinău din 31 mai 2016 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Gross Avrora.

S-a încasat din contul Alinei Tofan în beneficiul Avrorei Gross prejudiciul moral în mărime de 250 000 lei.

În rest s-au respins pretențiile ca fiind neîntemeiate (f.d. 147, 154-160, vol. I).

La 14 iunie 2016 avocatul Maier Lucia a declarat în interesele Avrorei Gross apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătorei Ciocana mun. Chișinău din 31 mai

2016, iar la 15 septembrie 2016 apel motivat împotriva aceleași hotărâri (f.d. 153, 184-185, vol. I).

Prin mandatul din 19 mai 2015 avocatul Bargan Iurie a fost împuternicit de Tofan Alina să-i acorde asistență juridică în instanța de judecată cu dreptul de a ataca hotărârea judecătorească (f.d. 64, vol. I).

La 09 iunie 2016 Bargan Iurie prin intermediul oficiului poștal a declarat în interesele Alinei Tofan apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 31 mai 2016, iar la 23 august 2016 apel motivat împotriva aceleași hotărâri (f.d. 162, 179-180, vol. I).

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 06 octombrie 2016 a respins apelurile declarate de avocatul Maier Lucia în interesele Avrorei Gross și avocatul Bargan Iurie în interesele Alinei Tofan și a menținut hotărârea Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 31 mai 2016 (f.d. 198-206, vol. I).

La 28 noiembrie 2016 Bargan Iurie a declarat în interesele Alinei Tofan recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 06 octombrie 2016, solicitând admiterea acestuia, casarea parțială a ambelor hotărâri judecătorești, cu emiterea unei noi decizii prin care să fie dispusă micșorarea prejudiciului moral pînă la suma de 100 000 lei (f.d. 2-3, vol. II).

În motivarea cererii de recurs Bargan Iurie a indicat că instanțele de judecată au aplicat eronat art. 1423 Codul civil, au stabilit cuantumul prejudiciului moral în mod aleatoriu și au respins cererea Alinei Tofan privind micșorarea acestuia, fără a argumenta motivele care au stat la baza soluției emise.

Tofan Alina este o tânără de 22 de ani care se află abia la începutul vieții și nu a avut posibilitatea de a acumula mijloace bănești, nefiind anterior angajată în câmpul muncii.

Instanțele de judecată nu au luat în considerație că Tofan Alina a fost condamnată, fiindu-i stabilită o pedeapsă cu privarea de libertate pe termen de 3 ani și privarea permisului de conducere pe termen de 3 ani.

Situația financiară a Alinei Tofan este dificilă, suma de 250 000 lei încasată cu titlu de prejudiciu moral fiind una exagerată, iar suma de 100 000 lei ar constitui o satisfacție echitabilă în vederea compensării pagubei morale produse.

La 05 decembrie 2016 avocatul Maier Lucia prin intermediul oficiului poștal a declarat în interesele Avrorei Gross recurs nemotivat împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 06 octombrie 2016, iar la 20 decembrie 2016 recurs motivat împotriva aceleași decizii, solicitând admiterea acestuia, casarea ambelor hotărâri judecătorești cu restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecători (f.d. 5-6, 8-12 vol. II).

În motivarea cererii de recurs avocatul Maier Lucia a indicat că instanța de apel nu a examinat toate demersurile, nu a soluționat demersul de restituire a apelului avocatului Bargan Iurie ca fiind depus de o persoană neîmputernicită, deoarece prin decizia Comisiei pentru Etică și Disciplină din 25 decembrie 2015, acestuia i-a fost retrasă licența în baza art. 57 alin. (1) lit. d) Legea cu privire la avocatură nr. 1260-XV din 17 iulie 2012.

Au fost înaintate și alte demersuri, însă acestea nu au fost înregistrate în procesul-verbal al ședinței de judecată din 06 octombrie 2016, instanța de apel încălcând procedura de examinare a pricinii.

În procesul-verbal al ședinței de judecată din 06 octombrie 2016 sunt scrise 2 complete de judecată și nu este clar cine a participat la examinarea pricinii.

Participanții la proces s-au adresat cu cerere de eliberare a înregistrării audio a ședinței de judecată, însă pînă în prezenta nu au primit niciun răspuns.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Prin referința depusă la 21 februarie 2017 reprezentantul Cazacliu Igor a solicitat în interesele companiei de asigurări „Alliance Insurance Group” societate pe acțiuni respingerea recursului declarat de Gross Avrora și menținerea în vigoare a deciziei Curții de Apel Chișinău din 06 octombrie 2016.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ prin încheierea din 15 februarie 2017 a considerat recursurile admisibile fără a prejudicia fondul și a dispus judecarea acestuia de către completul din 5 judecători.

În conformitate cu art. 441 Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Judecând recursurile declarate în limitele invocate pe baza materialelor din dosar și a referinței depuse de reprezentantul Cazacliu Igor în interesele companiei de asigurări „Alliance Insurance Group” societate pe acțiuni, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că acestea sunt depuse în termen, recursul declarat de avocatul Maier Lucia în interesele Avrorei Gross este întemeiat și urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței și trimiterea pricinii la rejudecare, iar recursul declarat de Bargan Iurie în interesele Alinei Tofan urmează a fi respins din următoarele motive.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale.

Curtea de Apel Chișinău a expedit în adresa părților copia deciziei din 06 octombrie 2016 la 25 octombrie 2016 (f.d. 207, vol. I).

La materialele pricinii lipsesc probe care ar confirma recepționarea copiei deciziei instanței de apel de către Gross Avrora și Tofan Alina.

Prin urmare, recursurile declarate de Bargan Iurie în interesele Alinei Tofan la 28 noiembrie 2016 și avocatul Maier Lucia în interesele Avrorei Gross la 05 decembrie 2016 sunt depuse în termen.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) și c) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs; să admită recursul și să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită

pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din actele pricinii rezultă că la 10 aprilie 2015 Gross Avroara a depus cerere de chemare în judecată împotriva Alinei Tofan și companiei de asigurări „Victoria Asigurări” societate pe acțiuni, concretizată ulterior, solicitând încasarea în mod solidar din contul pârâților a prejudiciului material în mărime de 39 456 lei, 142 dolari SUA și 47 040 hrivne ucrainene, iar din contul Alinei Tofan a prejudiciului moral în mărime de 1 000 000 lei (f.d. 113-114, vol. I).

Instanțele judecătorești au emis hotărârile sus-menționate.

Judecând pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a constatat că instanța de apel a încălcat normele de drept procedural.

Privitor la recursul declarat de Bargan Iurie în interesele Alinei Tofan.

În conformitate cu art. 75 alin. (1) Codul de procedură civilă, în proces civil, persoanele fizice își pot apăra interesele personal, prin avocat sau avocat stagiar. Participarea personală în proces nu face ca persoana fizică să decadă din dreptul de a avea avocat.

În conformitate cu art. 80 alin. (7) Codul de procedură civilă, împuternicirile date avocatului sau avocatului stagiar se atestă printr-un mandat, eliberat de reprezentat și certificat de avocat.

În conformitate cu art. 81 Codul de procedură civilă, împuternicirea de reprezentare în judecată acordă reprezentantului dreptul de a exercita în numele reprezentatului toate actele procedurale, cu excepția dreptului de a semna cererea și de a o depune în judecată, de a recurge la arbitraj pentru soluționarea litigiului, de a renunța total sau parțial la pretențiile din acțiune, de a majora sau reduce cuantumul acestor pretenții, de a modifica temeiul sau obiectul acțiunii, de a o recunoaște, de a încheia tranzacții, de a intenta acțiune reconvențională, de a transmite împuterniciri unei alte persoane, de a ataca hotărârea judecătorească, de a-i schimba modul de executare, de a amâna sau eșalona executarea ei, de a prezenta un titlu executoriu spre urmărire, de a primi bunuri sau bani în temeiul hotărârii judecătorești, drept care trebuie menționat expres, sub sancțiunea nulității, în procura eliberată reprezentantului persoanei juridice sau în mandatul eliberat avocatului.

Prin mandatul din 19 mai 2015 avocatul Bargan Iurie a fost împuternicit de Tofan Alina să-i acorde asistență juridică în instanța de judecată cu dreptul de a ataca hotărârea judecătorească (f.d. 64, vol. I).

La 28 noiembrie 2016 Bargan Iurie a declarat în interesele Alinei Tofan recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 06 octombrie 2016 (f.d. 2-3, vol. II).

Potrivit informației Uniunii Avocaților din Republica Moldova din 07 octombrie 2016 Bargan Iurie deținătorul licenței pentru exercitarea profesiei de avocat nr. 1890 din 23 iunie 2010, la momentul actual nu activează în calitate de avocat din motivul suspendării activității în baza deciziei Comisiei pentru Etică și Disciplină din 25 decembrie 2015, prin care i s-a aplicat sancțiune disciplinară conform art. 57 alin. (1) lit. d) Legea cu privire la avocatură nr. 1260-XV din 17 iulie 2002 (f.d. 13, vol. II).

Având în vedere că prin decizia Comisiei pentru Etică și Disciplină din 25 decembrie 2015 lui Bargan Iurie i-a fost suspendată activitatea de avocat, recursul

declarat de acesta în interesele Alinei Tofan este depus de o persoană care nu este în drept să-l declare și urmează a fi respins fără pronunțarea asupra fondului.

Privitor la recursul declarat de avocatul Maier Lucia în interesele Avrorei Gross.

În ședința de judecată din 06 octombrie 2016 avocatul Maier Lucia a solicitat instanței de apel restituirea apelului declarat de Bargan Iurie în interesele Alinei Tofan, ca fiind depus de o persoană neîmputernicită (f.d. 196, vol. I).

În conformitate cu art. 373 alin. (2) și (5) Codul de procedură civilă, în limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces.

Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În conformitate cu art. 203 alin.(1) Codul de procedură civilă, cererile și demersurile participanților la proces în problema judecării pricinii se soluționează prin încheiere judecătorească, după ascultarea opiniilor celorlalți participanți la proces.

În conformitate cu art. 380 alin. (1) Codul de procedură civilă, instanța de apel soluționează cererea și demersul participantului la proces ce țin de examinarea apelului după ce ascultă opiniile celorlalți participanți.

Contrar normelor de drept citate, instanța de apel nu a soluționat demersul avocatului Maier Lucia cu privire la restituirea cererii de apel depusă de Bargan Iurie în interesele Alinei Tofan.

Abținerea instanței de apel de la furnizarea unui răspuns explicit în privința demersului depus de avocatul Maier Lucia cu privire la restituirea cererii de apel depusă de avocatul Bargan Iurie în interesele Alinei Tofan constituie o încălcare a art. 6 §1 Convenția Europeană a Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, deoarece primilor nu le-a fost acordată posibilitatea de a ști dacă cererea lor a fost neglijată sau respinsă, motivele respingerii acestora, fiind astfel lăsați într-o stare de incertitudine și creată impresia că nu a fost auziți.

În hotărârea Lebedinschi contra Republicii Moldova din 16 iunie 2015, Curtea de la Strasbourg a reamintit că instanțele judecătorești naționale au obligația de a-și motiva deciziile. Întinderea obligației de a motiva hotărârea poate varia în funcție de caracterul deciziei și trebuie determinată în lumina circumstanțelor cauzei. Deși articolul 6 § 1 din Convenție nu obligă instanțele de judecată să ofere răspunsuri detaliate la toate argumentele invocate, totuși din hotărâre trebuie să reiasă clar că elementele esențiale ale cauzei au fost examinate

Așadar, instanțele de judecată sunt obligate să se expună în privința tuturor cerințelor înaintate, precum și argumentelor invocate de către părți întru admiterea sau respingerea acestora.

În afară de aceasta, în conformitate cu art. 274 alin. (2) lit. b) Codul de procedură civilă, în procesul-verbal al ședinței se indică instanța care judecă pricina, numele membrilor completului de judecată și al grefierului.

În procesul-verbal al ședinței de judecată din 06 octombrie 2016 este indicat completul de judecată: Nelea Budăi, Ion Muruianu, Valeri Efros, apoi Nelea Budăi, Iulia Cimpoi și Natalia Simciuc (f.d.195-197, vol. I).

Așadar, în procesul-verbal al ședinței de judecată din 06 octombrie 2016 sunt indicate complete diferite de judecători și nu este clar cine a participat la examinarea pricinii.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că Curtea de Apel Chișinău a încălcat normele de drept procedural, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Bargan Iurie în interesele Alinei Tofan, de a admite recursul declarat de avocatul Maier Lucia în interesele Avrorei Gross, de a casa decizia instanței de apel și de a restitui pricina spre rejudecare în ordine de apel în aceeași instanță, în alt complet de judecători.

La rejudecarea pricinii instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și să adopte o decizie legală.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a), c), art. 445 alin. (3) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de avocatul Maier Lucia în interesele Avrorei Gross.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 06 octombrie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Gross Avrorea împotriva Alinei Tofan și companiei de asigurări „Victoria Asigurări” societate pe acțiuni cu privire la încasarea prejudiciului material și moral, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Se respinge recursul declarat de Bargan Iurie în interesele Alinei Tofan.

Decizia în partea respingerii recursului declarat de Bargan Iurie în interesele Alinei Tofan este irevocabilă din momentul emiterii, iar în partea admiterii recursului declarat de avocatul Maier Lucia în interesele Avrorei Gross, casării deciziei instanței de apel și trimiterea pricinii la rejudecare nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte, judecătorul:

Iulia Sîrcu

judecătorii:

Maria Ghervas

Ion Druță

Mariana Pitic

Sveatoslav Moldovan